

En studie av bostadsbrotten ur inbrottstjuvens perspektiv

I rapporten "Vad vet vi om bostadsinbrott?" beskriver 20 gärningspersoner bostadsbrottsligheten utifrån egna erfarenheter. Samtliga intervjuade är överens om att det finns sätt som kan få dem avstå från att göra inbrott. En rad - för inbrottstjuven - avhållande faktorer har listats i en tabell.

- Rapporten kan användas som en komponent i en helhet när det gäller förståelsen för det komplexa problemet bostadsinbrott i syfte att ge en mer nyanserad bild, baserad på fakta om hur gärningspersoner tänker och gör för att utifrån detta förmedla en realistisk uppfattning om vad som verkligen har effekt för att undvika bostadsinbrott, säger polisinspektör Kent Pira vid Kungsholmens närpolis som skrivit rapporten.

17 män och 3 kvinnor

De intervjuade har alla erfarenhet av bostadsinbrott, 17 män och 3 kvinnor i åldrarna 19 år till 55 år. Samtalen har inte rört enskilda brott utan fokuserat på planeringen kring brottsligheten.

Idén till studien har väcktes genom Kent Piras arbete med att följa upp och möta dem som utsatts för bostads- och butiksinbrott på Kungsholmen och Essingen i Stockholm. Att ta det litet omvända greppet att intervjua dem som begått dessa brott har gett ett annorlunda perspektiv.

- Möjligheten att ta del av gärningspersonernas erfarenheter ger information som är till hjälp när polisen ska skapa relevanta och förebyggande åtgärder, säger Kent Pira.

"Mycket människor i området" mest avhållande

Studien presenterar ingående beskrivningar och problematik om och omkring bostadsbrottsinbrott. Konkreta återspeglings görs till polisens arbete, men främst lyfts gärningspersonernas perspektiv fram. Samtliga gärningspersoner är överens om att det finns sätt att avhålla dem från att göra inbrott. Några exempel på faktorer som avhåller inbrottstjuven från att begå brott presenteras i en tabell där "mycket människor i området", "vetskap om hund" samt "dörrgrind" framstår som mest avhållande.

"Beställda inbrott" påverkar modus

Studien påvisar också att brottsmodus är olika beroende på om inbrottet föregås av tips eller är ett beställningsjobb. Vid tips eller beställningsjobb är det vanligt att utrustning, fordon och inblandade personer specialiseras för det specifika uppdraget.

Brottsdebuten sker i genomsnitt vid 14 år, och oftast genomförs inbrottet i området där gärningspersonen bor och är bekant med omgivningen. Merparten, 57 procent, säger att de själva tog initiativet till sitt första bostadsinbrott, 36 procent att de gjorde det med en kompis som gjort det förut och 7 procent initierades av en person i familjen som gjort inbrott tidigare.

Samtidigt framgår att de allra flesta inbrotten utförs under inverkan av droger eller alkohol. Många, men inte alla, skulle undvika att utföra bostadsinbrott om de inte var beroende av stimulansmedel.

- Intervjusvaren är konsekventa och inte motsägelsefulla, vilket talar för att det rör sig om ärliga svar, säger Kent Pira.

Listan

Tabell över de intervjuade gärningspersonernas egen rangordning av faktorer som kan innebära att han eller hon avhåller sig från att begå bostadsinbrott.

Det lägsta poängtal som är möjligt i tabellen är 20 och motsvarar att alla intervjupersoner svarat en etta. Omvänt är det högsta talet 100 och motsvarar att samtliga svarat en femma. Med en etta avhåller det inte alls och med en femma avhåller det maximalt.

Vad avhåller en gärningsperson från att utföra bostadsinbrott?

1. Mycket människor i området (79)
2. Vetskap om hund (ej enbart skylt om hund) (78)
3. Gallergrind (78)
4. Fönstergaller (77)
5. Vetskap om larm (76)
6. Synliga människor i området (72)
7. Eftersatt hus (oordning, brytskador, klotter) (72)
8. Frågvisa människor i området (70)
9. Säkerhetsdörr (66)
10. Väl synbart inbrottsobjekt (64)
11. Antal lås på dörren (63)
12. Kamerabevakning (59)
13. Vetskap om att människor finns i området (t ex angränsande lägenhet) (58)
14. Typ av lås på dörren (58)
15. Skylt om larm (56)
16. Brytskydd med negativ brytvinkel längs hela dörrbladet (56)
17. Skylt om kamerabevakning (54)
18. Skylt om grannsamverkan (53)
19. Öppen dörr (49)
20. Skylt om bevakat område (45)
21. Fönsterlås (45)
22. Skylt om hund (42)
23. Brytskydd (T-järn vid låsen) (40)
24. Butiker i eller i nära anslutning till objektet (33)
25. Stängd olåst dörr (31)
26. Väl underhållet hus (god ordning, utan skadegörelse och klotter) (27)
27. Fasadmonterad byggnadsställning (25)
28. Avgränsning som markerar privat område (ex staket, buskar) (24)
29. Synligt bytesvärde (23)
30. Skylt om privat område (21)

Text: Tina Gustafsson

Källa: Rapporten Vad vet vi om bostadsinbrott? 20 gärningspersoners svar. Pira, Kent, 2008, Kungsholmens närpolis, Stockholm